

Status	Datum vergadering Gedeputeerde Staten	Eindtermijn
Openbaar	21 mei 2024	n.v.t.

Onderwerp

Wijzigen subsidiebudgetten ELENA Duurzame Wijkwarmte provincie Zuid-Holland

Advies

1. Vast te stellen verlaging subsidiebudget van ELENA-middelen voor gemeenten Rotterdam, Zoeterwoude, en Zwijndrecht middels bijgevoegde brieven
2. Te wijzigen Uitvoeringsovereenkomst (UOK) ELENA-programma Duurzame Wijkwarmte middels bijgevoegde Addenda tussen de provincie Zuid-Holland en de gemeenten Den Haag, Gorinchem en Schiedam.
3. Vast te stellen de publiekssamenvatting over de wijziging van de subsidiebudgetten binnen het ELENA-programma voor de gemeenten Den Haag, Gorinchem, Rotterdam, Schiedam, Zoeterwoude en Zwijndrecht.

N.B. Aangezien de Commissaris van de Koning, na rechtsgeldige besluitvorming door GS, bevoegd is de juridische binding aan te gaan, is het advies aan hem een machtiging af te geven aan B. Potjer, gedeputeerde van Energie van de Provincie Zuid-Holland, om de Addenda op de Uitvoeringsovereenkomsten met de gemeenten Den Haag, Gorinchem en Schiedam, namens de Provincie Zuid-Holland te ondertekenen.

Besluit GS

Vastgesteld conform advies.

Bijlagen

1. Brief restant Elena subsidie Zwijndrecht
2. Brief van Gemeente Rotterdam
3. Brief verlaging financiële inzet Elena Zoeterwoude
4. Addendum_bij_Uitvoeringsovereenkomst_Den_Haag_nr_2
5. Addendum_bij_Uitvoeringsovereenkomst_Gorinchem_nr_2
6. Addendum_bij_Uitvoeringsovereenkomst_Schiedam_nr_3
7. GS Brief aan Gemeente Rotterdam
8. GS Brief aan Gemeente Zoeterwoude
9. GS Brief aan Gemeente Zwijndrecht
10. Machtiging B. Potjer addenda UOK Den Haag Gorinchem Schiedam ELENA

1 Toelichting voor het College

Sinds 1 oktober 2020 heeft de provincie de beschikking over de ELENA (European Local ENergy Assistance) subsidie "Duurzame Wijkwarmte PZH" (DuWijZH) van € 2,7 miljoen. De provincie heeft deze subsidie aangevuld met € 300.000,- cofinanciering. Dit geld wordt in tranches ter beschikking gesteld te behoeve van de voorbereidende werkzaamheden om minimaal € 60 miljoen aan investeringen te doen in woningisolatie, duurzame energie (warmte)-bronnen en de benodigde infrastructuur in Zuid Hollandse wijken. Met deze subsidie kan het programma worden uitgevoerd dat is ontwikkeld op verzoek van en in samenspraak met 9 gemeenten: Alphen aan de Rijn, Den Haag, Gorinchem, Katwijk, Rijswijk, Rotterdam, Schiedam, Zoeterwoude en Zwijndrecht.

Omdat de Europese Investeringsbank (EIB) één aanspreekpunt wil hebben, neemt de provincie de rol op zich als penvoerder, coördinator, contractant en centrale rapporteur. De provincie heeft dit contract inhoudelijk en juridisch beoordeeld en doorvertaald naar een Uitvoeringsovereenkomst met de gemeenten. De subsidie brengt met zich mee dat er verplichtingen zijn. Deze zijn evenwichtig verdeeld tussen de provincie en de gemeenten naar ieder zijn eigen verantwoordelijkheid. De provincie zorgt voor een adequate Uitvoeringsorganisatie en de gemeenten zijn verantwoordelijk voor de juiste besteding van projectrapportages over de subsidie en de daaraan verbonden investeringen.

Met elke gemeente is afzonderlijk een Uitvoeringsovereenkomst (UOK) gesloten. Het doel van deze overeenkomst is om de wederzijdse verplichting vast te leggen en de provinciale ondersteuning en samenwerking met de gemeente daarmee op de juiste wijze vorm te geven in de uitvoeringsfase.

Wijzigen van verdeling inzet ELENA-middelen voor de gemeenten Den Haag en Gorinchem
Gemeenten Zoeterwoude, Zwijndrecht en Rotterdam hebben aangegeven dat de te verwachte investeringen, die in aanmerking kunnen komen voor ELENA-subsidie, voor 1 oktober 2024 lager zullen uitvallen. Dit heeft gevolgen voor te besteden subsidiebudget. De gemeenten hebben aangegeven het beschikbare subsidiebudget niet op te kunnen maken voor 1 oktober 2024. Op 30 april 2024 heeft de gemeente Zoeterwoude per brief laten weten dat €98.000,- van het subsidiebudget kan doorschuiven naar andere gemeenten, in verband met ontbreken van voldoende projecten die voor 30 september 2024 in aanmerking kunnen komen voor de ELENA-subsidie. Dit betekent dat het subsidiebudget wordt verlaagd naar €202.000,-. De gemeente Rotterdam heeft 25 maart 2024 per brief laten weten dat € 50.319,26 kan doorschuiven naar andere gemeenten. Dit is in verband met de opgelopen vertraging van het warmteproject in Prinseland-Lageland. Dit betekent dat het subsidiebudget van Rotterdam verlaagd wordt naar €549.680,74. Na bespreking in het PO Energie van 22 april heeft ook de gemeente Zwijndrecht 26 april per brief laten weten dat €38.531,25 van het subsidiebudget kan doorschuiven naar andere gemeenten. Dit is in verband met het lager uitvallen van het benodigde communicatiebudget. Het verzoek is om akkoord te gaan met alle drie de verlagingen.

Bij de gemeenten Den Haag, Gorinchem en Schiedam is aangegeven extra subsidiebudget goed te kunnen gebruiken. Op het gebied van inzet communicatie/ participatie en procescoördinatie in de wijken zijn de gemeenten dringend op zoek naar extra middelen. Het vrijgekomen budget van Zoeterwoude, Zwijndrecht en Rotterdam kan zinvol ingezet worden voor de wijken in Den Haag, Schiedam en Gorinchem. Het voorstel is om middels bijgevoegde Addenda op de

Uitvoeringsovereenkomsten akkoord te gaan met de wijziging van de subsidiebudgetten voor de gemeenten Den Haag, Schiedam en Gorinchem.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag exclusief BTW : € 0,00
Programma : Ambitie 3 - Schone energie voor iedereen
Financiële risico's : Er zijn geen financiële risico's.

De ELENA-subsidie (in totaal € 3 miljoen euro) kan niet worden doorgezet naar de gemeenten, daarom dient de provincie de subsidie te besteden en financieel te verantwoorden. Er is een Uitvoeringsorganisatie opgezet door de provincie voor dit ELENA programma. Die manageert de inkoop van de diensten alsmede de betalingen met in achtneming van de wettelijke en provinciale regels en de benodigde formaliteiten.

Per wijk is vastgesteld dat er maximaal € 300.000,- aan opdrachten voor ondersteuning verstrekt kan worden. In het financieel overzicht van het ELENA programma zal € 98.000 van het subsidiebudget van gemeente Zoeterwoude, € 50.319,26 van het subsidiebudget van Rotterdam en €38.531,25 van het subsidiebudget van gemeente Zwijndrecht overgeheveld worden naar het te besteden budget van de gemeenten Den Haag, Schiedam, en Gorinchem.

Zowel de kosten voor de programmacoördinatie, € 200.000 aan personeelskosten, als een eigen bijdrage van €300.000 zijn opgenomen in de vastgestelde begroting 2020 van ambitie 3: Schone Energie voor iedereen, paragraaf 3.2.2. Deze gelden zullen worden besteed in de periode Q3-2020 t/m Q3-2024.

Met de gemeenten Zoeterwoude, Rotterdam, Den Haag en Gorinchem zijn in 2020 individuele Uitvoeringsovereenkomsten aangegaan. Hierin staat dat de gemeente een proportionele terugbetalingsverplichting heeft in het geval de investeringen niet (of niet volgens de voorwaarden) worden gerealiseerd. Hiermee zijn de financiële risico's voor de provincie beperkt tot de administratieve afhandeling en een goede programma coördinatie.

Juridisch kader

Voor het verkrijgen van de ELENA-subsidie heeft de EIB een contract afgesloten met de provincie. De voorwaarden die de EIB stelt zijn bekend. De belangrijkste hiervan is de terugbetalingsverplichting van de subsidie als deze niet leidt tot investeringsbeslissingen binnen 3 jaar. D.w.z. dat er (als gevolg van de gesubsidieerde voorbereidingswerkzaamheden) fysieke maatregelen zijn uitgevoerd in opdracht van de partijen, betrokken bij de gemeentelijke projecten. Eveneens als, binnen bepaalde kaders, tot uitvoering van die investeringen is besloten. Van de EIB heeft het project 1 jaar verlenging gekregen voor de investeringsbeslissingen.

De projecten tot uitvoering brengen, is primair een zaak waar de gemeenten grip op hebben en verantwoordelijk voor zijn. Zij dienen elk een goed projectmanagement te voeren. Daarom zijn er met de gemeenten individuele Uitvoeringsovereenkomsten gesloten.

Met het ondertekenen van de brief naar gemeenten Zoeterwoude, Zwijndrecht en Rotterdam en het Addendum van de uitvoeringsovereenkomsten met de gemeenten Den Haag, Schiedam en Gorinchem worden juridische verplichtingen aangegaan. De overige verplichten uit de Uitvoeringsovereenkomsten blijven ook na ondertekening van de brief en het Addendum van kracht.

Aangezien de Commissaris van de Koning, na rechtsgeldige besluitvorming door GS, bevoegd is de juridische binding aan te gaan, is het advies aan hem een machtiging af te geven aan B. Potjer, wegens zijn portefeuille Energie van de Provincie Zuid-Holland, om de Addenda van de Uitvoeringsovereenkomst met de gemeenten Den Haag, Gorinchem en Schiedam, namens de Provincie Zuid-Holland te ondertekenen.

2 Voorafgaande besluitvorming

- December 2019: met de betrokken gemeenten is de intentie uitgesproken om de subsidieaanvraag definitief in te dienen bij de EIB, waarvoor intentieverklaringen zijn ondertekend.
- Op 27 april 2020 is met goedkeuring van GS een definitieve subsidieaanvraag ingediend bij de EIB.
- Op 28 september 2020: GS akkoord met het afsluiten van contract met EIB en aangaan van UOK met negen gemeenten.
- Op 21 november 2021 heeft GS ingestemd met wijziging deelname gemeenten aan het ELENA-programma. Gemeente Kaag en Braassem is door het wegvallen van bepaalde investeringen uit het programma gestapt. De gemeente Zwijndrecht is toegetreden tot het programma.
- Op 15 februari 2022 heeft GS ingestemd met de wijziging van de subsidiebudgetten voor gemeenten Rijswijk en Schiedam
- Op 20 juni 2023 heeft GS ingestemd met de wijziging van de subsidiebudgetten voor de gemeenten Alphen aan den Rijn, Den Haag, Gorinchem en Schiedam

3 Proces

Het ondertekenen van de brief naar gemeenten Zoeterwoude, Zwijndrecht en Rotterdam en de Addenda op de Uitvoeringsovereenkomsten met de gemeenten Den Haag, Schiedam en Gorinchem kan plaatsvinden in mei. Na ondertekening van de Addenda hebben de gemeente Den Haag, Schiedam en Gorinchem 'de beschikking' tot deze extra middelen. Oftewel opdrachten ten behoeve van extra ondersteuning voor Den Haag, Schiedam en Gorinchem kan vanaf dat moment officieel door de provinciale Uitvoeringsorganisatie worden verstrekt.

Op basis van aangegeven benodigde extra budget door betreffende gemeenten en het vooruitzicht dat dit zal leiden tot (extra) investeringen, is gekomen tot onderstaande verdeling van de vrijkomende middelen (=€ 186.850,51)

- Verhoging subsidiebudget voor gemeente Den Haag: €85.970,-
- Verhoging subsidiebudget van gemeente Gorinchem met: €57.680,-
- Verhoging subsidiebudget van gemeente Schiedam met €43.200,51

4 Participatie en rolneming

Draagvlakverwerving voor de duurzame warmteoplossingen bij de wijkprojecten is cruciaal om de plannen te kunnen realiseren. Daarom is er bij de subsidie aanvraag van de voorbereidingskosten een substantieel deel (ruim 20%) gecalculeerd door de gemeenten om voorlichting te geven en het verwerven van betrokkenheid. Dit geld zal op een professionele wijze worden besteed om de participatie van inwoners te bevorderen.

De rol van de provincie hierbij is de bewaking van kwaliteit, van de voortgang en van de efficiënte besteding van deze gelden. De gemeenten hebben volgens de afspraken in het Klimaatakkoord, de regierol bij het verwerven van draagvlak omdat zij de lokale situatie het best kennen.

De vorm van draagvlakverwerving of de participatie zal verschillend zijn per wijk. Dat kan variëren van een web-based inventarisatie van voorkeuren, keukentafelgespreken bij de huiseigenaren tot het financieel deelnemen in een lokaal warmteproject.

Bovenstaande geldt voor alle trajecten waar we met partners buiten het provinciehuis te maken hebben. Onder participatie verstaan we het gehele spectrum van informeren tot meewerken met initiatieven van anderen.

5 Communicatiestrategie

Er zal geen apart persmoment georganiseerd worden voor ondertekening van de Addenda. Op de provinciale website staat een info-bulletin over dit programma en de aanpak ervan. Bij de communicatie zal steeds worden aangegeven dat de EIB en de PZH deze wijkaanpak ondersteunen. In de Uitvoeringsovereenkomsten is dit vastgelegd.